N°. 23.  **A°. 1835.**

ZATURDAG, den 21sten MAART.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 19 Maart 1835.*

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen van den 17den dezer maand, N°. 299/271 is tot *Lid van het Geregtshof* te *Suriname* benoemd en aangesteld, de Heer Mr. JURIAAN HENDRIK DE FRIDERICI.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Militair Bureau.

Den 18 Maart 1835.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, is op verzoek van de Tweede Luitenant bij de Schutterij van *Paramaribo*, LEENDERT VERHAVE, aan denzelven bij Gouvernements-Order van heden, n°. 36/7, verleend *eervol* ontslag uit voormelde betrekking.

De Eerste Luitenant Adjudant,
R. H. ESSER.

Nieuwstijdingen.

Getrokken uit de Noord-Amerikaansche Couranten.

ONZE BETREKKINGEN MET FRANKRIJK.

Het Rapport van het Comité van buitenlandsche aangelegenheden eindigde aldus:

Besloten »dat het ondoelmatig is, op dit »tijdstip, eene wet uit te vaardigen waar»bij de President gemagtigd wordt, om »represaille op Fransch eigendom te ne»men, ingeval in de schadevergoeding »bepaald bij het tractaat van 1831 gedu»rende de tegenwoordige zitting der Fran»sche kamers niet mogt voorzien worden."

Dit besluit in omvraag gebragt zijnde, is daarop onder anderen door den Heer *Clay* gezegd: dat bij de tegenwoordige gesteldheid van onze betrekkingen met Frankrijk, het zoo wel het Comité als hem voorgekomen was doelmatiger te zijn den uitslag der overwegingen van de Fransche kamers, welke op dit oogenblik aanhangig kunnen zijn af te wachten, dat hij het dus niet noodig oordeelt omtrent alle de bijzonderheden van dit verschil uit te weiden.

Dat hij zich deze gelegenheid ten nutte maakte om te zeggen, dat indien de loop der omstandigheden ongelukkiger wijze eene vrede-breuk tusschen dit land en vreemde landen (hetzij Frankrijk of eenig ander) mogt te weeg brengen, hij alsdan alle mogelijke energie, magt en invloed, welke hij in zijn land bezit zou aanwenden tot het in werking brengen van zoodanigen oorlog met die uiterste kracht en vermogens, welke de Vereenigde Staten in hunne magt hebben dezelve te geven.—

Dat hij evenwel zoodanigen staat van zaken niet wil vooruitloopen—neen—dat hij in het volle vertrouwen verkeert, dat zoodanige vrede-breuk tusschen Amerika en Frankrijk niet zal plaats hebben.

Wat de regtvaardigheid van onzen eisch tegen Frankrijk uithoofde der schadevergoeding bij tractaat bepaald, betreft, deze is in het Rapport van het Comité volkomen overeenstemmende met de uitvoerende magt. Het gevoelen van het Comité is dat de onderhavige zaak op regtvaardigheid gegrond is; dat wij dezelve moeten voortzetten, dat wij eindelijk voldoening daarvan moeten erlangen, en te dien einde, des vereischt zoodanige middelen moeten aanwenden als de Wet der Volkeren regtvaardigen en de Constitutie in onze magt hebben gesteld—Omtrent dit punt bestond er geen verschil van gevoelen tusschen het Comité en den President;—er *konde* geen verschil bestaan noch tusschen het Comité, den President of eenig Amerikaansch Burger.

Indien de President in zijne Boodschap zich alleen bepaald had tot het voordragen van het gebeurde, en zich had onthouden van de aanbeveling tot eenig middel, dan had er onmogelijk verschil van gevoelen tusschen Hem en eenig gedeelte van het Land kunnen bestaan.—Toen Hij echter verklaarde vol vertrouwen in de Fransche Regering te hebben; toen Hij zijne overtuiging te kennen gaf, dat de Uitvoerende Magt van dat Gouvernement eerlijk en getrouw in deszelfs handelingen is; en toen Hij beloofde, eene nieuwe poging tot het verkrijgen van de toekenning door de Fransche kamers te doen;—toen scheen het het Comité toe onbestaanbaar te zijn dat deze betuigingen van vertrouwen, vergezeld gingen van de aanbeveling van een middel, hetwelk niet toegestaan konde worden, dan bij de overtuiging dat geen vertrouwen, of ten minste, geen vol vertrouwen in de verklaringen en handelingen van het Fransch Gouvernement konde gesteld worden.—

Vertrouwen en wantrouwen zijn onnatuurlijke bondgenooten, zoodra wij vertrouwen in iets stellen, vooral wanneer dit slechts voor eenen bepaalden tijd plaats heeft, dan behoort hetzelve van geen bewijs hoegenaamd van wantrouwen vergezeld te zijn—het behoorde te zijn een vol, vrij, en onbelemmerd vertrouwen.—

Deze tegenstrijdigheid in het voorstel van den President (dit zij met alle eerbied gezegd) is volgens zijn oordeel door het besluit van het Comité uit den weg geruimd.

De spreker eindigde met te zeggen dat het hem noodzakelijk voorkwam, dat het Congres zoude verklaren:

»Dat hetzelve het niet doelmatig vindt, »om bij den tegenwoordigen Staat der be»trekkingen tusschen de Vereenigde Staten »en Frankrijk eenige wet hoegenaamd be»treffende dezelve uit te vaardigen.—

De Heer *King* van Georgia droeg voor om het besluit te vervangen door het volgende:

»Dat aangezien de Fransche Kamers »vroeger vergaderen dan de President der »Vereenigde Staten bij de opening der tegen»woordige zitting had kunnen verwachten, »het ondoelmatig is, eenige wet betref»fende het tractaat van 1831 uit te vaar»digen, tot dat er nadere berigten van »Frankrijk zullen zijn ontvangen."—

Deze spreker zeide dat hij het volkomen met den Senateur van Kentucky eens was, dat hier geene uitgebreide discussien vereischt werden, en dat hij zich dus alleenlijk bij eenige woorden zou bepalen betreffende de wijziging in den tekst welke hij had voorgedragen.—

Hij was van gevoelen dat deze wijziging den toon van het *Rapport* en van het Voorstel waarop hetzelve betrekking had, in betere overeenstemming zou brengen.—

Hij wenschte de bedoelingen van het Rapport te verduidelijken, ten einde alle verschillen van gevoelens weg te nemen.

Hij geloofde daardoor het punt dat Frankrijk ongelijk had, en de Vereenigde Staten gelijk hadden, in het Voorstel en in het Rapport volkomen te hebben vereenigd.

Hij wilde daarmede voorkomen, dat het Congres zou belet worden, om gedurende deze zitting eenige verdere maatregelen dienaangaande te nemen, indien de omstandigheden zoodanige zouden vereischen—dat ingeval berigten van Frankrijk mogten ingewonnen worden, welke eene handeling regtvaardigen, men des verkiezende naar evenredigheid zou kunnen handelen.

Dat hij zich niet bijzonderlijk aan zijnen tekst wil houden, echter geloofde het doelmatig zoude zijn, om de punten waaromtrent men het volkomen eens was eenigzins door de bewoording van het Besluit te bekrachtigen.—

De Heer *Clay* gaf in zijn antwoord hierop te kennen:

Dat het Rapport van het Comité een gemotiveerd stuk is, houdende alle de redeneringen waaruit het besluit afgeleid is, en dat men deze gewoonlijk in het besluit niet herhaalt—dat men dus bij het vermelden van eene van deze aanleidende oorzaken, ze alle moest opnemen;—dat Frankrijk onderscheidene beloften onvervuld gelaten heeft; dat de Fransche regering onder meerdere in eenen brief aan den Secretaris van Staat verklaart heeft, dat zij de voordragt tot de onderhavige toekenning den dag na den aanvang der Zittingen in de Kamer zoude brengen;—dat hij niet stellig zeggen kan, dat dit niet geschied is; zoo ver echter dienaangaande berigten waren ingewonnen, dit geen plaats gehad heeft.

Dat er dergelijke meer bestonden, welke alle in het besluit van het comité zouden moeten vermeld worden.—

Dat hij zich met het slot van het besluit niet zou kunnen vereenigen, daar de bewoording daarvan hem toescheen in te houden, dat indien Frankrijk gedurende de tegenwoordige zitting de toekenning niet inwilligde, het Congres alsdan tot de voorgestelde middelen van den President zou overgaan;—dat dit allen schijn van eene bedreiging tegen het Fransch Gouvernement zou hebben, en zoodanige taal heeft het Comité, de Senateur van Georgia en hij zelve gaarne willen vermijden, zoodanig dat hij bij voorkeur genegen is bij het besluit van het Comité te blijven berusten.

Dat indien hem gevraagd wierd, wat hij doen zou, ingeval Frankrijk deszelfs pligt niet vervult, hij dan op dit oogenblik niet zou kunnen zeggen wat hij doen zou;—dat men alsdan vooraf van alle bijzonderheden welke zoodanige weigering vergezellen behoorde onderrigt te zijn, alvorens men omtrent de wijze van handelen kan besluiten.—

De Heer *Webster* was van oordeel, dat het voorzigtiger en doeltreffender zou zijn, zich geenzins te verklaren omtrent hetgeen men in het vervolg zou doen, en stelde voor het besluit aldus te veranderen »dat het ondoelmatig is eenige wettige »maatregelen aangaande de Vereenigde

»Staten en Frankrijk uit te vaardigen.” — Na verdere beraadslagingen waaraan verscheiden leden hebben deel genomen is het volgende besluit aangenomen:

»Dat het thans ondoelmatig is eenige »wettige maatregelen te nemen aangaande »den staat van zaken tusschen de Ver»eenigde Staten en Frankrijk.”

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Luchtscheepvaart. — Onzen vindingrijken tijd ontbreekt het nog om de lucht te bevaren, en evenwel is deze kunst, zooals men uit de tegenwoordige proeven met zekerheid besluiten kan, zoo moeijelijk niet; en er is slechts geld en een bekwaam werktuigkundige noodig, om schepen of ballons te maken die duizende van menschen met vogelsnelheid door de lucht zouden voeren. Men heeft voorgesteld, om den luchtschepen de gedaante van eenen ovalen ring te geven. Verscheidene metalen holle ringen worden zoodanig in elkander gezet, dat de smalle zijde zich vooraan bevindt, en het binnenste luchtledig gemaakt is. Hierbij zoude eene luchtledige ruimte van 50 voet in doorsnede reeds genoegzaam zijn, om eenen last van 108 centenaars te dragen; een van 100 voet doorsnede 868 centenaars, en zoo zoude, bij iedere vergrooting van de doorsnede, de draagkracht in reden van het kubiekgetal toenemen, terwijl de zwaarte der machine zelve slechts in de vierkante reden aangroeit. Het maakt derhalve niet de geringste zwarigheid, om het luchtschip zoo sterk als noodig is te maken, daar men het grootere gewigt door vergrooting van de ruimte gemakkelijk kan vinden. Even zoo heeft de besturing van hetzelve, dat bij eene gewone luchtballon, uithoofde van derzelver gedaante en stof, bijna onmogelijk is, geene bijzondere zwarigheid, en kan op veelvuldige wijze bewerkt worden. Om het luchtschip tegen den wind op te werken, behoeft men alleen genoegzaam snel omdraaijende vleugelraderen, welke meer kracht hebben, dan de werking van den wind tegen het smalle lange luchtschip. Dit onderwerp is de overweging van geleerde genootschappen en regeringen overwaardig. De verwezenlijking der luchtscheepvaart zoude eene volslagene omwenteling in alle maatschappelijke betrekkingen te weeg brengen, en de menschheid in 50 jaar een duizendtal jaren verder brengen. Stoomwagens en stoombooten hebben nog wegen en zeeën noodig, maar het luchtschip zoude zijne reis vrij van tollen en aardsche belastingen voortzetten, binnen weinige minuten geheele landen door- of liever oversnellen, de nog onnagespoorde deelen des aardrijks ontdekken, den noordpool omreizen, die aan onze schepen door deszelfs ijsmassas den doortogt sluit en zoude het goedkoopste middel van vervoer zijn, dewijl er geen spoediger was. Want is eene gans in staat, om in 14 dagen de aarde rond te vliegen, eene kraai in 25, kan eene zwaluw 93 mijlen wegs in een uur maken, legde eens eene valk in eenen dag de reis van Parijs naar Maltha (125 mijlen) af, zoo zoude een luchtschip ook in weinige minuten verscheidene mijlen doorvliegen. Dat men ook werkelijk reeds er op uit is, om het te dezen niet bloot bij bespiegelingen te laten blijven, getuigt de *Cincinnati Daily Gazette*, waarin men het volgende vermeld vindt: »Een onzer vindingrijkste inwoners, de Heer Mason, arbeidt tegenwoordig aan een luchtschip, waarmede hij voornemens is op te gaan en eene luchtvaart te doen. De boot is omtrent 10 voet lang, en haar geraamte is met zijdenstof overtrokken, om haar zoo ligt als mogelijk is te maken. In derzelver midden is een stoomwerktuig van 2 paardekrachten aangebragt, dat 4 loodregte raderen of rollen, die over den buik en het achterdeel van het schip uitsteken, in beweging brengt. Aan elk van deze raders bevinden zich vier, spiraalvormige, zijdevleugels, welke met zulk eene snelheid omgedraaid moeten worden, dat het vaartuig zich in de lucht opheffen moet. Over den geheelen toestel is eene bewegelijk zijden overtrek, dat niet alleen de zwaartekracht zal tegenwerken, maar tevens tot het voortdrijven van de boot behulpzaam zijn moet. De geheele boot weegt (daaronder begrepen de machine) 60 pond en kost plus minus 300 dollars.

Goedkoop Laken. — Eene zonderlinge lakenfabrijk bevindt zich bij Leeds in Engeland. De grondstoffen zijn niets anders dan oude lappen en vodden van laken, flanel en wol. Voor deze fabrijk wordt jaarlijks vijf millioen pond vodden ingevoerd. Door middel van een stoomwerktuig worden de vodden klein en bijna tot den staat van wol gebragt. Men kaardt ze, en doet er een weinig nieuwe wol bij, men spint en weeft die vreemde stoffen, en fabriceert er eindelijk eene soort van laken van, dat zoo al niet zeer sterk en en zeer schoon, ten minste zeer goedkoop is.

Nog iets over het vervaardigen van laken uit wollen lompen. — Wij kunnen er nog bijvoegen, dat het op deze wijze bekomen laken, gelijk reeds gezegd werd, wel niet zeer vast en sterk is, maar toch zeer geschikt is voor kussens, schoenen, muilen en dergelijke dingen. Eene groote fabrijk van dezen aard wordt ook gevonden digt bij Batleij; en welke uitgebreidheid dezer fabricatie reeds nu bekomen heeft, blijkt daaruit, dat tegenwoordig jaarlijks 5 millioen pond wollen lompen uit Duitschland naar Engeland vervoerd worden. De Engelschen koopen alzoo vreemde wol, verkoopen dan Engelsch laken op het vaste land, koopen de vreemde lompen nogmaals op, en zenden dit lompen-laken nog eenmaal naar het vaste land!

Reddingstoestel. — Een Duitscher heeft uit Manheim aan Lord Melbourne het aanbod gedaan, om aan de Engelsche natie, tegen een honorarium geëvenredigd aan de te bewijzen dienst, de beschrijving van een toestel over te geven, door middel waarvan de grootste oorlog- en koopvaardijschepen tegen storm en schipbreuk beveiligd zouden zijn. Deze uitvinding, zegt men, steunt op lucht- en waterbouwkundige (aerostatische en hydraulische) gronden. Een Fransch ingenieur, M. Villeroy, maakte voor Frankrijk aanspraak op de eerderheid dezer uitvinding. Het is nu 6 maanden geleden, dat hij aan het Fransch gouvernement voorgesteld heeft, om de kosten in te willigen van proeven in het groot, waaraan een dergelijk toestel, dien hij uitgevonden heeft, zoude behooren onderworpen te worden. Dit toestel konde bij alle schepen aangebragt worden, en maakte het, zonder in iets de manoeuvres of de vaart van het schip te hinderen, onmogelijk, dat hetzelve zonk, hoedanig voor het overige deszelfs avary en afstand van wal ook moge zijn.

Toeneming der Stoombootvaart in Groot-Brittanje. In het jaar 1833 werden 11,401 kustreizen met eene lading van 1,652089 ton ondernomen; in het jaar 1832 bedroeg het aantal reizen slechts 10,329 en het aantal tonnen 1,501619. Naar vreemde havens werden in 1832 slechts 1,112 reizen met eene lading van 98,146 ton gedaan; in 1833 daarentegen klom het aantal reizen tot 1306 met eene lading van 132,921 ton. Onder deze opgaven is de stoombootvaart op de rivieren niet begrepen. — De Engelsche posterijen hebben tegenwoordig geregeld 26 stoombooten in dienst. Tusschen Liverpool en Dublin varen er 6, elk van 3oo ton en 140 paardekrachten; 4 tusschen Milford en Waterford, van 189 tot 237 ton en 80 paardekrachten; 6 tusschen Holeyhead en Dublin, elk van 235 ton en 100 paardekrachten; 2 tusschen Portpatrik en Donaghadee, van 110 en 130 ton en 40 paardekrachten; 3 tusschen Weijmouth en Guernsey en Iersey van 154 tot 165 ton en 60 paardekrachten; 5 tusschen Dover, Calais en Oostende: elk van 110 ton en 40 tot 50 paardekrachten. Al deze stoompakketbooten volbrengen jaarlijks 2293 reizen, waartoe zij 30.000 ton steenkolen verbruiken. Het valt bijna nooit voor, dat een dezer booten niet op den vastgestelden tijd aankomt.

Robert's geweer. — De Commissie der Maatschappij van aanmoediging zegt, dat dit geweer alle anderen zal verdringen, dewijl het zulk eene verbetering daarstelt, als het steenslot boven het raderslot heeft, en wanneer eene Europesche krijgsmagt hetzelve invoert, alle andere zullen moeten volgen. Ondertusschen is het reeds hier en daar vermelde wapen, door Toplis te Londen uitgevonden, en door hem *Vredestichter (Pacisicator)* genoemd, nog van eene verschrikkelijker uitwerking; daar een paar menschen met hetzelve een groot leger het hoofd kunnen bieden. Het is draagbaar, maar wordt op eenen wagen vervoerd en schiet even zoo gemakkelijk eene ontelbare menigte kogels tegen den vijand, als uit eene waterspuit een waterstraal voortkomt. Het wapen bestaat uit eene lange buis, welke aan eenen draaiing aangebragt is. Het achterdeel der buis heeft gemeenschap met eene kamer, alwaar, door een niet ontploffend kruid snel en voortdurend gaz gemaakt wordt, hetwelk de kogels voortstuwt, die uit eenen trechter in de buis vallen.

Verbruik van Thee. — Groot-Brittanje verbruikt jaarlijks 25 millioen pond thee; Ierland bijna 5 millioen; de Vereenigde Staten van Noord-Amerika 8 millioen; Rusland 6 millioen; Holland 3 millioen; Duitschland 2 millioen; Frankrijk minder dan 1 millioen.

Snuif-pistool. — Een Engelschman komt een werktuig van groot nut voor de snuivers te vervaardigen. Dit werktuig, door hem *Snuif-pistool* genoemd, is een instrument met 2 afdeelingen, in de gedaante van een pistool met 2 loopen. Men plaatst hetzelve onder den neus, en men behoeft slechts op eenen trekker te drukken, om de neusgaten met eene genoegzame dosis snuif te vullen, om het hersengestel voor eenen geheelen dag te voorzien.

Publieke Veilingen.

Ter Kastelenije van het Geregtshof.

Vrijdag, den 20sten Maart 1835.

Het Erf en Gebouwen, gelegen aan de *Jode Bredestraat*, La. D. No. 13. *f* 990. — *J. J. de Mesquita* voor *E. C. Lobato.*

Zes stuks Slaven, voor de Somma van *f* 900.

Advertentiën.

Had de Commissie tot vestiging van eene vrije Kolonisatie het genoegen, om in dato 14 October 1834, het vertrek van het eerste vijftal personen of huisgezinnen naar den tot de vestiging van dezen vrije Kolonisatie door het Gouvernement afgestane 's Lands Domein Grond *Voorzorg* in rio *Saramacca* te berigten; — zij kan thans weder het vertrek van eenige andere personen en een geheel huisgezin derwaarts vermelden, — makende het aantal van de zich aldaar thans gevestigd hebbende vrije kolonisten, buiten en behalven die vrije personen welke *tijdelijk* hulp en adsistentie voor de opbouwing der hutten als anderzins, met vergunning van de Commissie verleenen, tegenwoordig zestien hoofden.

De Commissie brengt wijders ter kennisse van het publiek, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gaarne zich heeft vereenigd met de door haar gedane voordragten, als:

1o. De vrijstelling van het Hoofdgeld, door de kolonisten verschuldigd, gedurende de eerste jaren.

2o. De overneming door het Gouvernement van de producten, bepaaldelijk van de door de vrije kolonisten afgewerkte rijst tegen den gewonen prijs van schoone rijst.

3o. De vrijheid om van de gelegenheid dat een vaartuig van de nabij liggende Militaire Post *Groningen*, naar de stad vertrekt of retourneert, voor de correspondentie met de Commissie enz., naar omstandigheid gebruik te kunnen maken.

En kunnen die vrije personen, welke van een onbesproken gedrag, en tot werkzaamheid gezind zijnde, hunnen behoeftigen staat wenschen te verbeteren door liever als burgers in eene vrije Kolonie zich te vestigen, dan wel door zich aan werkeloosheid over te geven, een armoedig leven te leiden, zich ten dien einde, mits met goede getuigenissen voorzien als nog aanmelden:

Bij den Voorzitter den Heer J. GROOFF.

Den Penningmeester den Heer E. van EMDEN.

Den tijdelijken Voorzitter van de Surinaamsche Maatschappij van *Weldadigheid*, den Heer J. C. STUGER; — en

Bij den ondergeteekende.

Paramaribo, den 17 Maart 1835.

Uit naam der Commissie voornoemd,
H. H. DIEPERINK,
Secretaris.

De betrekking van ORGANIST bij de *Evangelische Luthersche Gemeente* alhier, onvervuld zijnde, zoo worden mits deze, de geenen die hiertoe genegen zijn, en de noodige bekwaamheid bezitten, uitgenoodigd zich vóór het einde dezer maand te vervoegen ten huize van den Heer Ph. STEINHARD, Ouderling-Kerkmeester, alwaar nadere informatien te bekomen zijn.

Paramaribo, den 14 Maart 1835.

(14289) G. KAUFMANN vertrekt.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 20 dezer, de Nederlandsche Schoener *Buckle bury*, Kapt. F. Gregory, van *Saramacca*; Passagiers: de Heer van Thol en drie Bedienden.

UITGEKLAARD.

Den 20, de Zweedsche Schoener *Duke of Skane*, Kapt. Thomas Denzey, naar *Demerary.*

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & Co.